

[Svend Erik Hovmand]

lignende rapporter over samme emne, og i modsætning til den rapport, som planstyrelsen har lavet, siger de to andre – efter min opfattelse mere uafhængige rapporter – at det i høj grad er tvivlsomt, om centralisering er billigere end decentralisering. Alligevel har miljøministeren altså valgt at lægge afgørende vægt på planstyrelsens rapport og på den tidligere omtalte undersøgelse af de trafikale forhold, der som nævnt allerede er ændret betydeligt som konsekvens af loven om kollektiv trafikplanlægning.

Jeg mener på denne baggrund at kunne konkludere, at de forudsætninger, landsplanredegørelsen bygger på, er endog særdeles spinkle, for at sige det diplomatisk.

Jeg skal ikke afvise, at der kan være en vis fordel ved kollektiv boligopvarmning af større byområder i forhold til mindre, men man kan da ikke alene på denne baggrund sige, at nu skal vi centralisere alt byggeri her i landet. Der er mange andre forhold at tage i betragtning end netop energihensyn. Hvis vi endelig skulle vise energien et særligt hensyn, hvad så med alle de utraditionelle energikilder? Halmfyr, biogasanlæg og ikke mindst vindmøllerne, som ministeren selv er så optaget af, har vel næppe nogen steder mulighed for at fortrænge olieafhængigheden så meget og så effektivt som netop i landsbyerne og i de mindre bysamfund. Man fristes næsten til at spørge miljøministeren, hvor man ellers skulle placere de 2.000 vindmøller, han har bedt amter og kommuner om at finde plads til, hvis ikke det netop skulle være her.

Men i øvrigt er det ikke alene et spørgsmål om den primære boligopvarmning. Hvad med fritids- og sommerhusområderne? Det kan ikke være ministeren ubekendt, at mange undersøgelser har vist os, at netop beboere i landsbyer og mindre bysamfund har procentvis færre fritidshuse end dem, der bor i mere koncentrerede bebyggelser. Ved at satse mere på de mindre bysamfund vil vi altså mindske behovet for flere sommerhuse, herunder sommerhusenes energiforbrug.

Lad mig derefter sige, at det, det drejer sig om, ikke er et forsøg på at puste nyt liv i landsbyer, der for længst er døde, men at støtte lokale bestræbelser for at fastholde dem, der fungerer rimeligt, eller som vil kunne bringes til at fungere rimeligt med en vis, begrænset tilvækst.

Når ministeren siger, at han er blevet overfortolket, og at det sandelig ikke er hans mening at affolke landsbyerne, så er det svært at forstå, hvordan han kan skrive en landsplanredegørelse med det indhold, vi her præsenteres for. Ministeren ved udmærket, at hvis man ikke sikrer mindre bysamfund en vis tilvækst, så vil mange simpelt hen dø ud, fordi grundlaget for den offentlige og den private service dermed forsvinder, og hvilken fremtid er der for mindre virksomheder, hvis den offentlige og den private service er væk?

Lad mig til slut hæfte mig ved det mere demokratiske synspunkt, som også fremgår af redegørelsen, nemlig at man efter en årelang debat i amter og kommuner, hvor man i samklang med befolkningens ønsker er nået frem til et resultat, der kan samle tilslutning, nu kommer fra regeringens side og fejer det hele af bordet. Jeg kunne næsten fristes til at spørge: hvad var egentlig grunden til, at man skulle tage borgerne med på råd i offentlighedsfasen? Eller jeg kunne spørge: hvad mener ministeren at denne sag har betydet for tillidsforholdet mellem borgerne og de centrale myndigheder, ja for hele vores folkestyres idé? Jeg kunne også spørge: har ministeren planer om også i fremtiden at søge borgerne inddraget i den lokale beslutningsproces, på tilsvarende måde som det er sket her? Og sådan kunne man blive ved. Man kunne eksempelvis spørge ministeren: hvad var ministerens hensigt med at nedsætte en landsbykommission i sin tid? Mener ministeren fortsat, at denne kommission har en berettigelse?

Ministeren forsøger at bløde op på landsplanredegørelsens firkantede formuleringer i sin tale her i dag. Men det ændrer ikke ved den kendsgerning, at han og regeringen fortsat står fast ved den landsplanredegørelse, som er udsendt, og at han altså fortsat ønsker en centralisering på tværs af de lokale ønsker, således som det direkte fremhæves i redegørelsen.

På denne baggrund skal jeg med tilslutning fra følgende partier: det konservative folkeparti, fremskridtspartiet, socialistisk folkeparti, det radikale venstre, centrum-demokraterne, kristeligt folkeparti, venstresocialisterne og venstre tillade mig at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.